

Grzegorz Tomala, Marcin Szymankiewicz

Podatek VAT w jednostkach sektora finansów publicznych

Stan prawny: kwiecień 2024



ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2024

Spis treści

Wykaz aktów prawnych	7
Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
1. Czynności podlegające opodatkowaniu podatkiem VAT	15
1.1. Czynności podlegające VAT – uwagi wstępne	15
1.2. Dostawa towarów	15
1.3. Świadczenie usług	21
1.4. Wewnątrzspółnotowe nabycie towarów	25
1.5. Wewnątrzspółnotowa dostawa towarów	25
1.6. Eksport towarów	28
1.7. Import towarów	28
1.8. Import usług oraz dostawa, dla której podatnikiem jest nabywca	30
1.9. Świadczenie usług i dostawa towarów poza terytorium kraju	32
1.10. Czynności niepodlegające VAT	33
1.10.1. Aport składników majątku do spółki komunalnej	33
1.10.2. Opłaty pobierane przez gminy z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	37
1.10.3. Opodatkowanie VAT czynności nielegalnego poboru wody i nielegalnego odprowadzania ścieków	39
2. Definicja podatników VAT z uwzględnieniem podmiotów zaliczanych do jednostek sektora finansów publicznych	41
2.1. Podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych	41
2.2. Podatnicy podatku VAT w sektorze finansów publicznych	42
2.3. Zwolnienie podmiotowe w jednostce sektora finansów publicznych	60
3. Prezentacja jednostek sektora finansów publicznych z uwzględnieniem ich roli jako podatnika podatku VAT	63
3.1. Organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały	63
3.2. Lasy Państwowe	67
3.3. Jednostki samorządu terytorialnego i ich organy oraz związki	68
3.3.1. Czynności niepodlegające opodatkowaniu VAT wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego	71
3.3.2. Opodatkowanie czynności związanych z wieczystym użytkowaniem gruntu	72
3.4. Uczelnie publiczne	80
3.5. Jednostki badawczo-rozwojowe	82
3.6. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	82

3.7. Państwowe lub samorządowe instytucje kultury.....	87
3.8. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzane przez nie fundusze.....	89
3.9. Narodowy Fundusz Zdrowia	90
3.10. Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne	90
3.11. Państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	91
3.12. Agencje wykonawcze	92
3.13. Bankowy Fundusz Gwarancyjny	92
4. Ogólne zagadnienia dotyczące opodatkowania jednostek sektora finansów publicznych	93
4.1. Usługi świadczone przez szkoły na rzecz uczniów i własnych pracowników	93
4.2. Rada rodziców	102
4.3. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów	103
4.4. Import usług	105
4.4.1. Usługi dotyczące nieruchomości	111
4.4.2. Usługi wyceny ruchomego majątku rzeczowego oraz usługi świadczone na majątku rzeczowym ruchomym	112
4.4.3. Usługi w dziedzinie kultury, sztuki, sportu, nauki, edukacji i rozrywki.....	112
4.5. Dostawy budynków na rynku wtórnym (po pierwszym zasiedleniu) oraz dostawy towarów używanych.....	115
4.5.1. Towary używane.....	115
4.5.2. Budynki i lokale.....	116
4.5.3. Dostawa gruntów niestanowiących terenów budowlanych.....	124
4.5.4. Dzierżawa gruntów na cele rolnicze.....	127
4.6. Wybrane zwolnienia z VAT	128
4.6.1. Zakwaterowanie w bursach, internatach i domach studenckich.....	128
4.6.2. Usługi pomocy społecznej.....	130
4.6.3. Opieka nad dziećmi w żłobkach	132
4.6.4. Zwolnienie podmiotowe	132
5. Termin powstania obowiązku podatkowego	137
5.1. Zasady ogólne	137
5.2. Obowiązek podatkowy połączony z wystawieniem faktury na rzecz innego podatnika.....	149
5.3. Obowiązek podatkowy połączony z wystawieniem faktury za tzw. czynności masowe.....	153
5.4. Zaliczki	158
5.5. Metoda kasowa	160
5.6. Metoda kasowa dla małych podatników.....	160
5.7. Nabycia i dostawy wewnątrzwspólnotowe	165
5.8. Import usług	167
5.9. Import towarów i pozostałe czynności.....	168
6. Podstawa opodatkowania	171
6.1. Podstawa opodatkowania ustalana według zasad ogólnych	171

6.2.	Dotacje, subwencje, dopłaty uwzględniane w podstawie opodatkowania.....	172
6.2.1.	Dotacje do usuwania azbestu, montażu OZE i usuwania folii rolniczych	175
6.2.2.	Dofinansowanie projektów realizowane przez konsorcja z udziałem uczelnii publicznych i instytutów badawczych.....	178
6.3.	Należności publicznoprawne doliczane i wyłączone z podstawy opodatkowania	189
6.4.	Koszty dodatkowe doliczane do podstawy opodatkowania.....	191
6.5.	Refakturowanie mediów	194
6.6.	Wyłączenia z podstawy opodatkowania.....	197
6.7.	Dostawa towarów oraz świadczenie usług bez pobrania należności	198
6.8.	Dostawy budynków	199
6.9.	Wywłaszczenie nieruchomości.....	201
6.10.	Zmniejszenia podstawy opodatkowania.....	202
6.10.1.	Rozliczenie faktur korygujących „in minus”	203
6.10.2.	Rozliczenie faktury korygującej „in plus”	208
6.10.3.	Korygowanie podstawy opodatkowania dla sprzedaży zaewidencjonowanej w kasie fiskalnej	211
6.10.4.	Korygowanie podstawy opodatkowania w sytuacji braku kasy fiskalnej oraz faktury.....	216
6.11.	Podstawa opodatkowania dla wewnątrzspółnotowego nabycia towarów.....	216
6.12.	Import towarów.....	218
6.13.	Import usług	220
6.14.	Pozostałe czynności.....	220
6.15.	Szacowanie podstawy opodatkowania	221
7.	Odliczenie podatku naliczonego	223
7.1.	Zakres i terminy odliczenia podatku naliczonego	223
7.1.1.	Promocja gminy.....	229
7.1.2.	Źródło finansowania zakupionych towarów i usług a prawo do odliczenia.....	241
7.2.	Definicja podatku naliczonego	242
7.3.	Wydatki związane z pojazdami samochodowymi	243
7.4.	Wyłączenia prawa do odliczenia podatku naliczonego	260
7.5.	Termin odliczenia podatku	263
7.6.	Stosowanie prewskaźnika (preproporcji wstępnej) przy rozliczaniu podatku VAT przez jednostki sektora finansów publicznych.....	279
7.6.1.	Podatek naliczony obliczany prewskaźnikiem	280
7.6.2.	Sposoby (metody) ustalenia prewskaźnika	286
7.6.3.	Sposób określenia prewskaźnika w jednostkach publicznych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Finansów	287
7.6.4.	Ustawowe metody obliczania prewskaźnika.....	331
7.7.	Częściowe i proporcjonalne odliczenie podatku naliczonego	342
7.8.	Prewskaźnik a struktura sprzedaży	353
7.9.	Korekty podatku związane ze zmianami wskaźników do odliczenia podatku naliczonego.....	357
7.9.1.	Korekta roczna prewskaźnika	357
7.9.2.	Korekta podatku naliczonego odliczanego wg struktury sprzedaży	364

7.10. Dwie korekty podatku naliczonego w przypadku stosowania prewskaznika i proporcji sprzedaży	383
8. Zwrot podatku.....	387
8.1. Zwrot podatku – uwagi wstępne.....	387
8.2. Zwrot podatku naliczonego jednostkom dokonującym nabycia (importu) towarów lub usług finansowanego ze środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej oraz warunki i tryb dokonywania tego zwrotu	391
9. Ulga na złe długi.....	399
9.1. Ulga na złe długi u wierzyciela.....	399
9.2. Ulga na złe długi u dłużnika	402
10. Mechanizm podzielonej płatności w jednostkach sektora finansów publicznych ...	405
11. Dokumentacja czynności podlegających opodatkowaniu VAT	431
11.1. Faktury – treść i termin wystawiania	431
11.2. Przeliczanie kwot z faktur wystawianych w walutach obcych	448
11.3. Terminy wystawiania faktur	454
11.4. Faktury i noty korygujące oraz duplikaty faktur.....	456
11.5. Faktury uproszczone	467
11.6. Faktury wystawiane przez nabywcę i podmioty zewnętrzne	477
11.7. Faktury elektroniczne.....	478
11.7.1. Elektroniczne fakturowanie w zamówieniach publicznych.....	479
11.7.2. E-faktury KSeF.....	486
11.8. Treść faktury w związku z centralizacją jednostek samorządowych	497
11.9. Błędy formalne na fakturze a prawo do odliczenia VAT	502
11.10. Faktury VAT RR.....	503
11.11. Kasy rejestrujące (fiskalne)	506
11.11.1. Zwolnienia z ewidencji za pomocą kas fiskalnych.....	508
11.11.2. Ewidencja sprzedaży prowadzona za pomocą kasy rejestrującej.....	515
11.11.3. Kasy on-line	520
11.11.4. Ulga na zakup kasy fiskalnej.....	529
11.11.5. Kasy wirtualne	530
12. Ewidencje dla podatku VAT	533
13. Deklaracje dla podatku VAT i JPK_VAT	537
13.1. Deklaracje podatkowe	537
13.2. Informacje podsumowujące.....	542
13.3. JPK_VAT w jednostkach sektora finansów publicznych	543
14. Terminy zapłaty podatku.....	571
15. Rejestracja dla podatku VAT	583
15.1. Rejestracja dla czynności krajowych	583
15.2. Centralny rejestr podatników VAT (tzw. biała lista)	587
15.3. Rejestracja dla czynności wewnątrzspółnotowych.....	590